

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației privind stabilirea măsurilor minime de securitate ce trebuie luate de către furnizori pentru asigurarea securității și integrității rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice și raportarea incidentelor cu impact semnificativ asupra acestora

În ultimii ani, utilizarea rețelelor publice de comunicații electronice s-a extins rapid pentru a cuprinde o gamă mult mai largă de servicii și aplicații oferite utilizatorilor, aceștia devenind din ce în ce mai dependenți de utilizarea acestor rețele și servicii. Aceste rețele au devenit infrastructuri critice pentru stat, pentru instituții publice, pentru întreaga economie și în general pentru societate.

Deoarece rețelele și serviciile de comunicații electronice au rolul de infrastructură/platformă pentru multe aplicații, incidentele care afectează securitatea și integritatea rețelelor și serviciilor pot avea un impact semnificativ pentru furnizori, pentru utilizatori, dar și pentru economia națională.

Gradul de interconectare a rețelelor de comunicații electronice devine din ce în ce mai mare, iar amenințările la adresa acestora devin din ce în ce mai complexe și pot avea un caracter global. În plus, expertiza în ceea ce privește amenințările, precum și nevoia de a preveni și a răspunde la incidente devin o necesitate internațională.

Proiectul de Hotărâre stabilește cadrul legal pentru implementarea prevederilor Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007, denumită în continuare *Legea nr.241/2007*, precum și ale altor acte de reglementare emise de către ANRCETI, după cum urmează:

- art. 8 alin. (6) lit. e) din *Legea nr.241/2007*:

ANRCETI promovează interesele utilizatorilor finali prin:

e) menținerea de către furnizori a securității și integrității rețelelor publice de comunicații electronice;

- art. 20. alin. (2) lit. e) din *Legea nr.241/2007*:

Furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice publice au obligația să asigure:

e) întreprinderea acțiunilor tehnice și organizatorice corespunzătoare în vederea asigurării securității serviciilor și protecției datelor personale ale utilizatorilor;

- art. 23. alin. (13) din *Legea nr.241/2007*:

Agenția elaborează, actualizează și modifică, în conformitate cu prezenta lege, condițiile autorizării generale pentru diverse tipuri de rețele și servicii, prin care stabilește condițiile în care acestea pot fi furnizate, definind astfel drepturile și obligațiile care revin furnizorilor fiecărui tip de rețea sau de serviciu. Condițiile autorizării generale prevăd:

o) asigurarea securității rețelelor publice de comunicații electronice împotriva accesului neautorizat;

- pct.29, subpct. 9 al Regulamentul privind regimul de autorizare generală și eliberare a licențelor de utilizare a resurselor limitate pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 57 din 21.12.2010:

29. Furnizorul are următoarele obligații:

9) *privind securitatea rețelelor și a serviciilor publice de comunicații electronice*

a) *să întreprindă măsuri tehnice și organizatorice adecvate în vederea asigurării securității rețelelor și a serviciilor împotriva accesului neautorizat, inclusiv, privind asigurarea inviolabilității secretului corespondenței;*

b) *să informeze abonații săi, precum și Agenția, în situația în care ia cunoștință de apariția unui risc de încălcare a securității rețelei prin intermediul căreia se furnizează serviciul public de comunicații electronice.*

De asemenea, cadrul de reglementare, la nivel european, pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice adoptat în noiembrie 2009 introduce un nou capitol în vederea îndeplinirii obiectivului de asigurare a unui nivel adecvat al securității și integrității rețelelor și serviciilor de comunicații electronice. Astfel, conform pct. 44 din preambulul Directivei 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora și 2002/20/CE privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, „Comunicarea fiabilă și sigură a informațiilor prin rețelele de comunicații electronice este tot mai importantă pentru întreaga economie și în general pentru societate. Complexitatea sistemului, defecțiunile tehnice sau greșelile umane, accidentele sau atacurile, toate acestea pot avea consecințe asupra funcționării și disponibilității infrastructurii fizice care asigură furnizarea de servicii importante cetățenilor, inclusiv servicii de e-guvernare. Prin urmare, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să asigure menținerea integrității și securității rețelelor publice de comunicații.

Este de menționat faptul că armonizarea legislației Republicii Moldova la cadrul de reglementare european, este inclusă în Planul Național de Acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE pentru anii 2014-2016 (Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014), ca urmare a semnării în data de 27 iunie 2014 a Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea Nr. 112 din 02.07.2014 (Monitorul Oficial, 2014, Nr. 185-199 art. nr. 442).

Conform prevederilor alin. (1) – (3) ale art. 13a din Directiva cadru, astfel cum a fost modificată de Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului:

„(1) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului iau măsurile tehnice și organizatorice corespunzătoare pentru a gestiona în mod corespunzător riscurile privind securitatea rețelelor și serviciilor. Ținând seama de progresele științifice de la momentul respectiv din domeniu, aceste măsuri trebuie să garanteze un nivel de securitate adecvat riscului existent. În special, trebuie luate măsuri pentru a preveni și limita impactul incidentelor de securitate asupra utilizatorilor și asupra rețelelor interconectate.

(2) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații iau toate măsurile necesare pentru a garanta integritatea rețelelor proprii, astfel încât să asigure continuitatea furnizării serviciilor prin intermediul acestor rețele.

(3) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului notifică autorității naționale de reglementare competente orice încălcare a normelor de securitate sau pierdere a integrității care au avut un impact semnificativ asupra funcționării rețelelor sau a serviciilor.

Conform ETSI EG 202 009-1: „User Group; Quality of telecom services; Part 1: Methodology for identification of parameters relevant to the users”, securitatea comunicațiilor electronice este unul dintre criteriile importante după care se evaluează calitatea serviciului (QoS) pentru utilizatorii serviciului respectiv, alături de alte criterii precum disponibilitatea, fidelitatea/acuratețea, viteza, capacitatea, rezistența, flexibilitatea, ușurința utilizării serviciului.

Prin urmare, asigurarea unui nivel adecvat al securității și integrității rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, în special pentru a preveni și limita impactul incidentelor de securitate asupra utilizatorilor și asupra rețelelor, astfel încât să asigure continuitatea furnizării serviciilor de comunicații electronice, constituie un obiectiv primordial pentru Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) cât și pentru întreaga economie.

În acest sens, prin proiectul de Hotărâre privind stabilirea măsurilor minime de securitate ce trebuie luate de către furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice și raportarea incidentelor cu impact semnificativ asupra acestora, ANRCETI urmărește să reducă semnificativ numărul de incidente, întreruperi operaționale și fraude, să prevină pierderea, distrugerea, furtul sau compromiterea diverselor resurse ale furnizorilor, dar și să optimizeze calitatea serviciilor de comunicații oferite utilizatorilor și să crească încrederea acestora în serviciile de comunicații electronice.

Potrivit proiectului de Hotărâre, furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice vor trebui să stabilească măsuri tehnice și organizatorice în vederea asigurării unui nivel adecvat al securității și integrității rețelelor și serviciilor de comunicații electronice. Printre obligațiile ce vor fi impuse în sarcina furnizorilor se află atât stabilirea unui management al riscului, a unui sistem de detectare a incidentelor, cât și a unei strategii proprii pentru asigurarea continuității furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice în situațiile generate de perturbări grave ale funcționării acestora, precum și asigurarea protecției rețelelor și serviciilor împotriva atacurilor informatice.

Proiectul de Hotărâre propune, de asemenea, stabilirea unei proceduri de raportare a incidentelor de securitate cu impact semnificativ, incidentele reprezentând evenimentele care pot afecta sau amenința, direct sau indirect, securitatea și integritatea rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice. Astfel, furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice vor avea obligația de a transmite ANRCETI în cel mai scurt timp, informații cu privire la încălcarea securității sau pierderea integrității care are un impact semnificativ asupra furnizării rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice. În plus, ANRCETI poate informa publicul sau poate solicita furnizorilor să informeze publicul în cazul producerii incidentelor cu impact semnificativ.

O procedură națională eficientă de raportare oferă numeroase beneficii. Un astfel de sistem facilitează informarea, în timp util, a părților interesate în legătură cu producerea unui incident. În același timp, ANRCETI poate urmări eficiența măsurilor de securitate adoptate de furnizori, precum și a răspunsului acestora în momentul producerii incidentelor, poate colecta date referitoare la tipurile de amenințări și vulnerabilități ce vor fi utilizate în cadrul unei analize aprofundate a securității rețelelor și serviciilor, constituind o bază pentru emiterea de recomandări și ghiduri de bune practici.

Considerăm, că stabilirea măsurilor de securitate și implementarea acestora de către furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice precum și raportarea incidentelor va contribui la creșterea securității și integrității rețelelor și serviciilor de comunicații electronice și ca rezulta va crește calitatea serviciilor.

Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare a fost examinată în cadrul ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător în Republica Moldova din data de 16 decembrie 2015 (Procesul –verbal nr. 27). În rezultatul examinării s-a decis de a accepta Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare pentru proiectul de Hotărâre cu privire la stabilirea măsurilor minime de securitate ce trebuie întreprinse de către furnizori pentru asigurarea securității și integrității rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice.

Proiectul de Hotărâre privind stabilirea măsurilor minime de securitate ce trebuie luate de către furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice se propune spre consultare publică începând cu data de 26.01.2015.

Persoanele interesate pot expedia comentarii și propuneri pe marginea proiectului menționat, în scris, la adresa poștală: bd. Ștefan cel Mare, 134, MD-2012, Chișinău; prin fax: 022 222 885 sau e-mail: office@anrceti.md.

Data limită de prezentare a recomandărilor este 16.02.2015.

Ala BAIDAUZ

Șef adjunct Direcția Dezvoltare Reglementări